

—
Верховний
Суд

Аналіз стану
здійснення правосуддя
адміністративними судами
у 2023 році

Київ
2024

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

ЗМІСТ

1. Здійснення правосуддя місцевими адміністративними судами	3
1.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів місцевих адміністративних судів	3
1.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами	10
2. Здійснення правосуддя апеляційними адміністративними судами	16
2.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів апеляційних адміністративних судів	16
2.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами	20
3. Здійснення правосуддя Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду	26
3.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді	26
3.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої та апеляційної інстанцій	28
3.3. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом касаційної інстанції	34
4. Загальні показники розгляду адміністративних справ і матеріалів Великою Палатою Верховного Суду	41

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

1. Здійснення правосуддя місцевими адміністративними судами

1.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів місцевих адміністративних судів

За даними статистичної звітності¹, упродовж 2023 року до місцевих адміністративних судів надійшли в кількості **604 499** одиниць позовні заяви, заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, заяви про забезпечення доказів, про забезпечення доказів позову до подання позовної заяви, про відновлення втраченого судового провадження, звернення, клопотання, подання, заяви, зокрема подані в порядку виконання судових рішень, судові доручення, заяви про відвід судді (далі – матеріали) проти 382 527 справ і матеріалів, що надійшли у 2022 році (+1,6 раз).

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами у 2022–2023 роках відображено на гістограмі 1.

Гістограма 1

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами у 2022–2023 роках

¹ Без урахування звітності місцевих загальних судів Луганської області та Херсонського окружного адміністративного суду

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

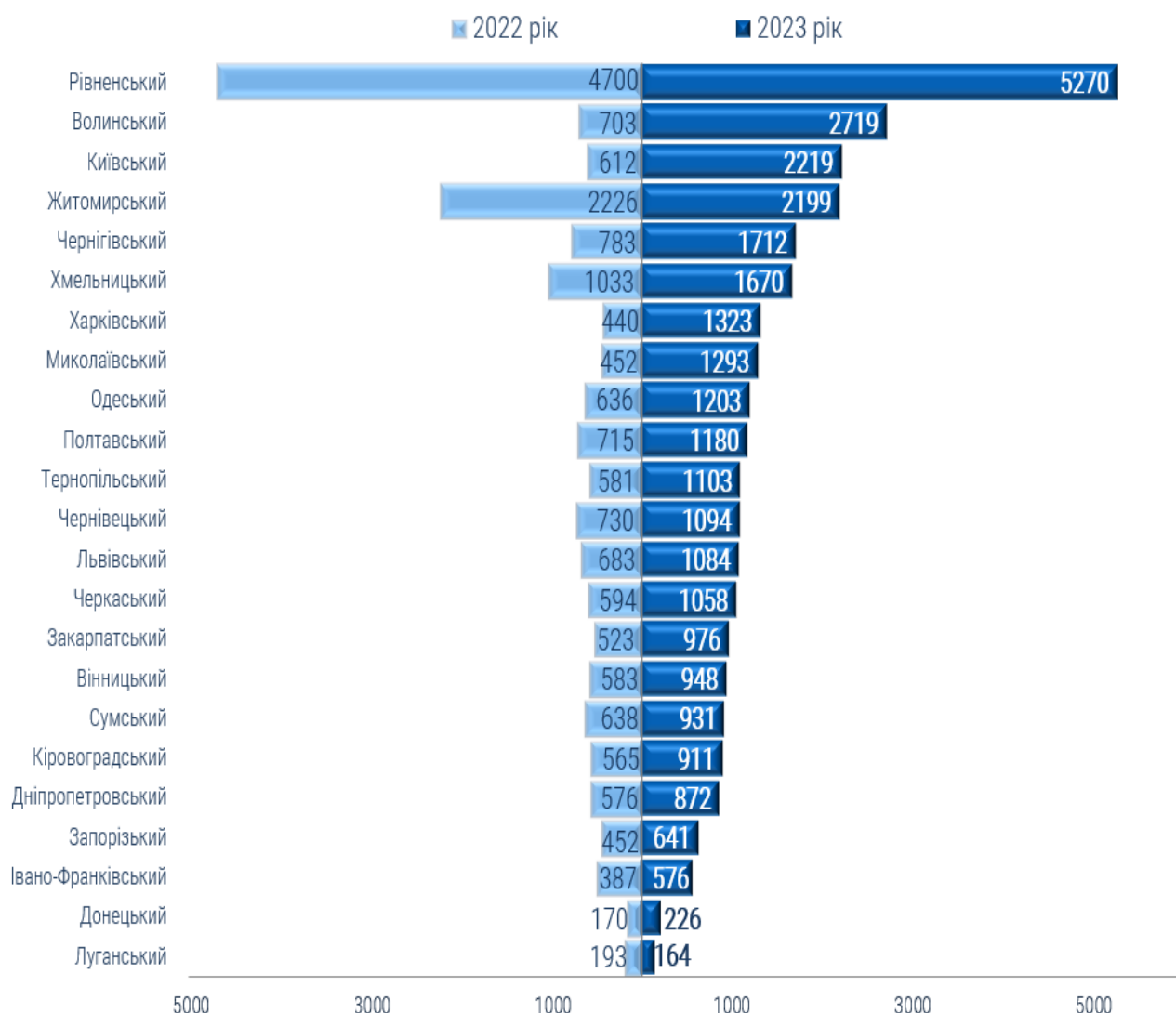
Показник надходження справ і матеріалів до окружних адміністративних судів збільшився з 361 239 до **580 386** одиниць (+1,6 раза).

Середня кількість справ і матеріалів, що надійшли на розгляд у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю окружного адміністративного суду становила **1259** одиниць проти 717 одиниць у 2022 році.

Однак аналіз цього показника в розрізі окружних адміністративних судів показує значні відхилення від середнього показника, які наглядно можна побачити на гістограмі 2.

Гістограма 2

Середній показник надходження справ і матеріалів на розгляд одного судді окружного адміністративного суду у 2022–2023 роках

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

З наведених у гістограмі 2 даних убачається **перевищення в 4 рази** показника середнього надходження справ і матеріалів у Рівненському окружному адміністративному суді (**5270**), який порівняно з 2022 роком **збільшився на 12 %** (4700).

Також значне середнє надходження справ і матеріалів у розрахунку на одного суддю спостерігається у Волинському (**2719**), Київському (**2219**) та Житомирському (**2199**) окружних адміністративних судах, що відповідно **у 2, 1,8 і 1,7 рази більше** за середній показник. Порівняно з 2022 роком у звітному періоді показники Волинського та Київського окружних адміністративних судів **збільшилися у 3,9 і 3,6 рази** відповідно. Показник Житомирського окружного адміністративного суду залишився майже на рівні 2022 року (2226).

Найменший показник середнього надходження справ і матеріалів на розгляд до одного судді спостерігається в Луганському (**164**) та Донецькому (**226**) окружних адміністративних судах. Показники цих судів відповідно в **7,7 і 5,6 рази менші** за середній показник. У 2022 році показники середнього надходження справ і матеріалів цих судів також були найменшими та становили 193 і 170 одиниць відповідно.

Серед матеріалів, що надійшли до місцевих адміністративних судів, домінують позовні заяви й адміністративні справи. Їх кількість становить **519 152** одиниці (**86 %**). У 2022 році їх кількість становила 332 279 одиниць (87 %). З них до окружних адміністративних судів надійшло **496 699** позовних заяв і справ (**86 %**) проти 313 258 (87 %).

У досліджуваному періоді обсяг позовних заяв та адміністративних справ, що підлягав розподілу за категоріями адміністративних справ, становив **519 152** одиниці. Це – позовні заяви, подані безпосередньо суб'єктами звернення до судів, і ті, які надійшли до судів після відкриття провадження. Превалювання цього показника в структурі дозволяє виявити основні тенденції надходження позовних заяв і справ у розрізі категорій.

Для аналізу цих даних звернемося до **гістограми 3**.

Показники надходження позовних заяв і справ до місцевих адміністративних судів за категоріями у 2022–2023 роках

Аналіз показників надходження позовних заяв та адміністративних справ за категоріями показав, що у звітному періоді, як і у 2022 році, **71 %** справ, які надійшли до місцевих адміністративних судів, становили справи зі спорів, що виникають у соціальній сфері. Позовні заяви і справи, що стосувалися податкової сфери, становили **9 %** проти 8 % позовних заяв і справ у 2022 році. Питома вага позовних заяв і справ, пов'язаних з публічною службою, становила **8 %** (7 % – у 2022 році) та позовних заяв і справ щодо забезпечення громадського порядку, національної безпеки та оборони України – **5 %** проти 6 % у 2022 році.

Питома вага позовних заяв і справ інших категорій коливалася в межах **2 %**.

Серед загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли до судів (**604 499**), після позовних заяв та адміністративних справ другим за чисельністю видом звернень до місцевих адміністративних судів є заяви, подання, клопотання, подані в порядку виконання судових рішень. У 2023 році подано **77 647 (13 %)** заяв проти 36 326 (9 %) таких заяв у 2022 році. З них до окружних адміністративних судів надійшло **76 519**, або **13 %** таких документів, проти 35 174 (10 %) одиниць у 2022 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Крім цього, до місцевих адміністративних судів надійшло **592** заяви про забезпечення доказів, про забезпечення позову до подання позовної заяви та про відновлення втраченого судового провадження проти 675 одиниць у 2022 році. В окружних адміністративних судах цей показник становив **540** заяв, у 2022 році – 590.

Серед загальної кількості звернень, що надійшли до місцевих адміністративних судів, у 2023 році частина інших матеріалів була невеликою та становила:

532 заяви про відвід судді проти 345 заяв. З них **471** заява надійшла до окружних адміністративних судів проти 305 заяв у 2022 році;

554 заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами проти 330 заяв у 2022 році. З них **504** заяви надійшло до окружних адміністративних судів проти 309 заяв у 2022 році;

41 судове доручення проти 37 доручень у 2022 році. В окружних адміністративних судах цей показник становив **6** одиниць, у 2022 році – 5.

З урахуванням нерозглянутих справ і матеріалів на початок звітного періоду на розгляді місцевих адміністративних судів перебувало **694 528** справ і матеріалів проти 553 654 одиниць у 2022 році. З них **662 937** справ і матеріалів, предметно підсудних окружним адміністративним судам, проти 523 042 одиниць у 2022 році.

Отже, у звітному періоді кількість справ і матеріалів, що перебувала на розгляді місцевих адміністративних судів, **збільшилася в 1,3 раза** порівняно з 2022 роком.

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітний період, у розрахунку на одного суддю окружного адміністративного суду становила **1438** одиниць проти 1038 одиниць у 2022 році.

Упродовж звітного періоду місцеві адміністративні суди розглянули **549 126** справ і матеріалів, або **79 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 425 955 (77 %) справ і матеріалів у 2022 році. З них окружні адміністративні суди розглянули **524 906** справ і матеріалів (**79 %**) проти 403 571 (77 %).

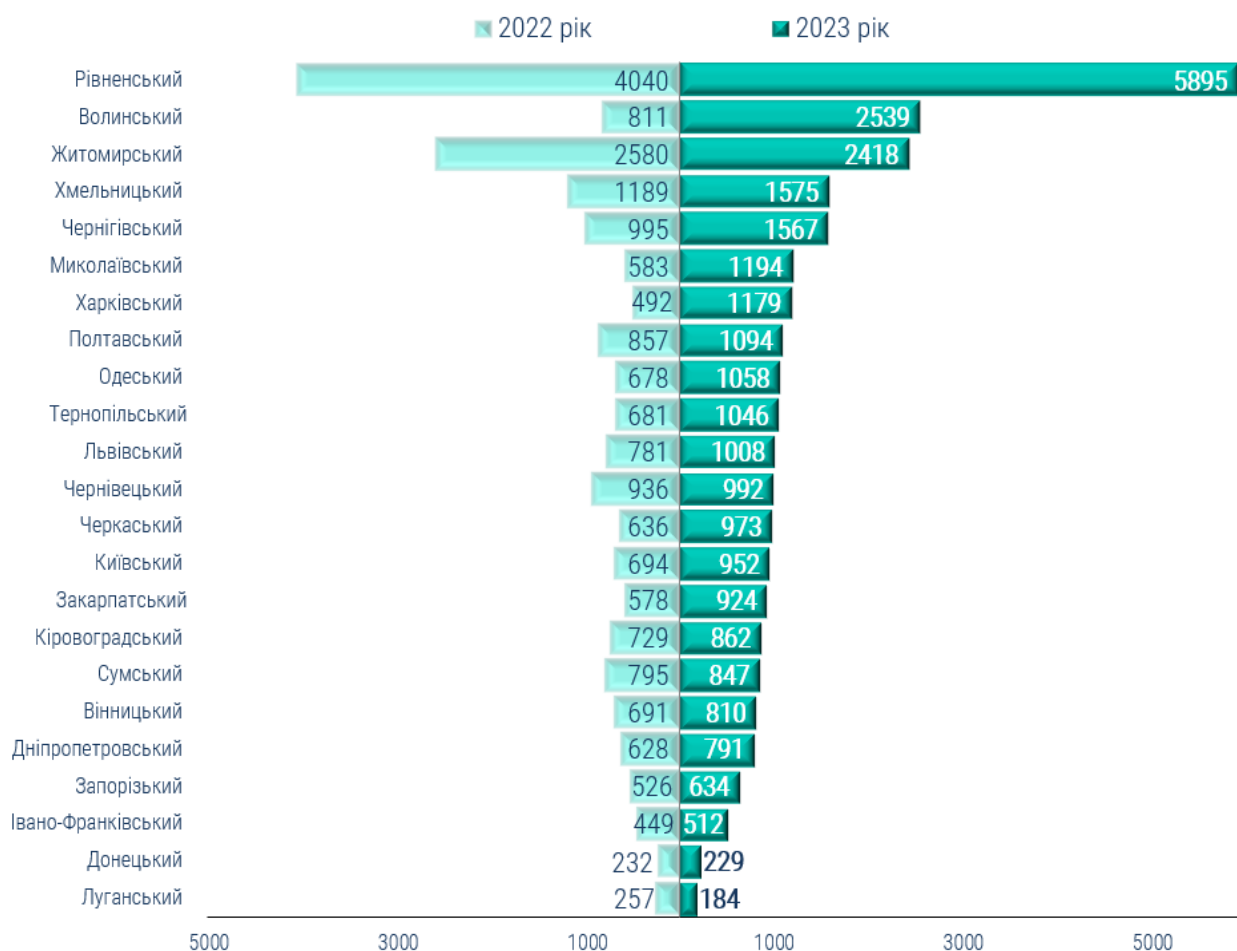
Середня кількість розглянутих справ і матеріалів одним суддею окружного адміністративного суду становила **1139** одиниць проти 801 справи і матеріалів у 2022 році.

Аналіз середніх показників розгляду справ і матеріалів у розрізі окружних адміністративних судів показує, що такий показник є найбільшим у судах із найбільшим середнім показником їх надходження.

Наглядно це можна побачити на **гістограмі 4**.

Гістограма 4

Середній показник розгляду справ і матеріалів одним суддею окружного адміністративного суду у 2022–2023 роках

У звітному періоді на розгляд однієї справи суддя окружного адміністративного суду в середньому витрачав **79** днів, у 2022 році – 112 днів.

Одним з об'єктивних показників, який дає можливість оцінити, наскільки успішно суд працює над розглядом справ, є показник відсотка розгляду справ, методика розрахунку якого затверджена рішенням Ради суддів України від 02 квітня 2015 року № 28 відповідно до Системи оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи (СОРС).

Оцінювання судів у цій частині здійснюється за такими критеріями:

- 84 % і нижче – тривожний показник;
- 85–95 % – насторожуючий показник;
- 96–102 % – нейтральний показник;
- 103 % і більше – передова практика.

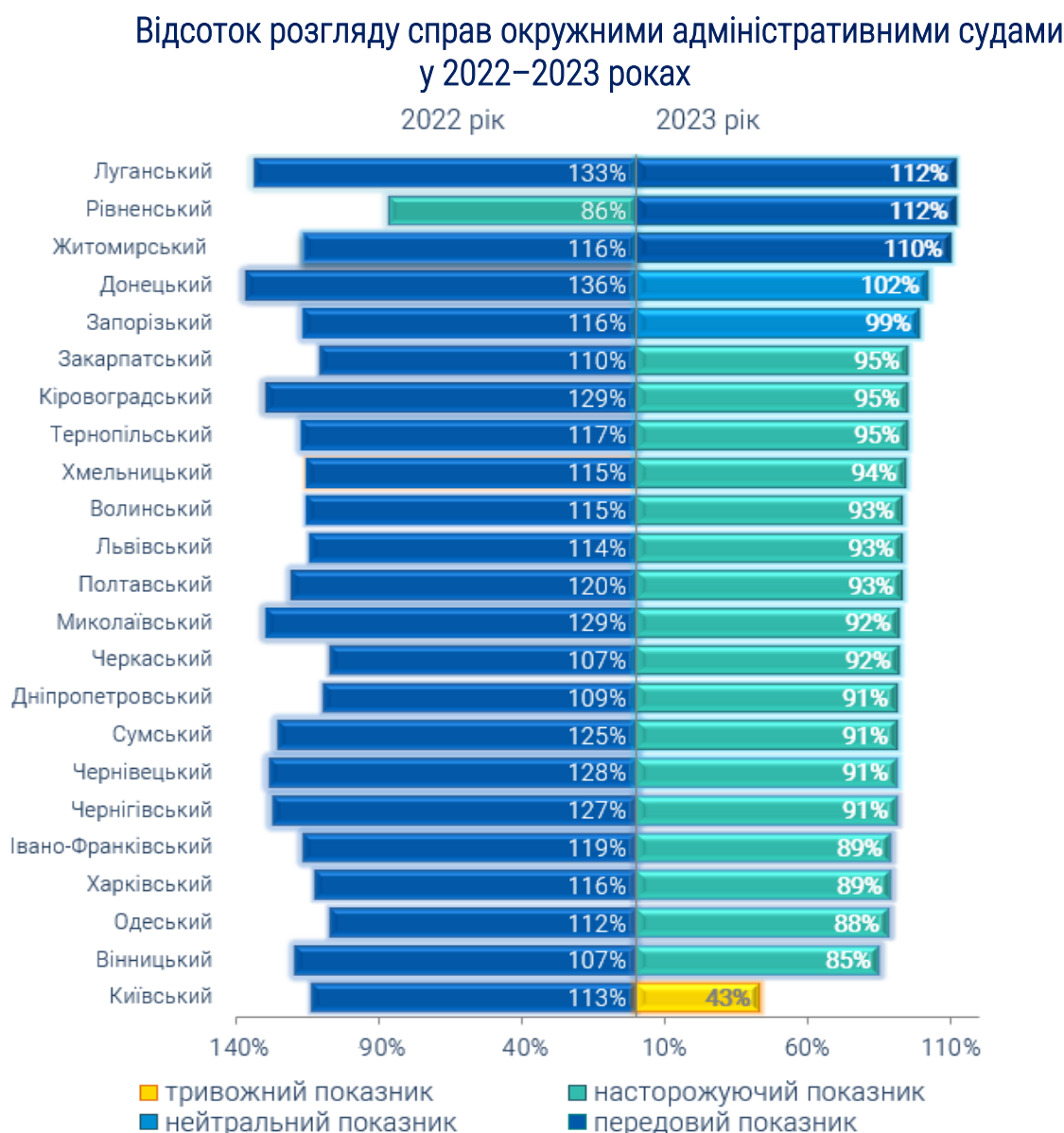
Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Рекомендованим стандартом цього показника є рівень 96–103 %, тобто від нижчого нейтрального значення до початкових значень передової практики.

У 2023 році показник відсотка розгляду справ окружних адміністративних судів був насторожуючим і становив **90 %**. У 2022 році цей показник був передовим і відповідав 112 %. Зменшення у звітному періоді цього показника (**-22 %**) порівняно з 2022 роком свідчить про тенденцію до накопичення нерозглянутих справ і матеріалів в окружних адміністративних судах у зв'язку з великим навантаженням.

Цей показник у розрізі окружних адміністративних судів наведено на гістограмі 5.

Гістограма 5

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Станом на 1 січня 2024 року в місцевих адміністративних судах не розглянуто **145 402 (21 %)** справи та матеріали, що перебували на розгляді, проти 127 699 таких справ і матеріалів, або 23 %, у 2022 році.

Станом на 1 січня 2024 року в окружних адміністративних судах залишилися невіршеними **138 031** справа та матеріали (**21 %**) проти 119 471 одиниці, або 23 %, у 2022 році.

Також станом на 1 січня 2024 року не знайшли вирішення:

162 заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **24 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 173 заяв, або 31 %, у 2022 році;

3304 клопотання, подання, заяви, подання у порядку виконання судових рішень, або **4 %** матеріалів, що перебували на розгляді, проти 3844 (10 %) одиниць у 2022 році;

36 заяв про забезпечення доказів, про забезпечення позову до подання позовної заяви та про відновлення втраченого судового провадження, або **6 %**. У 2022 році не розглянуто 28 таких матеріалів, або 4 %;

1 судове доручення проти 1 доручення у 2022 році;

19 заяв про відвід судді проти 4 одиниць у 2022 році.

1.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами

Як уже було зазначено, у 2023 році загальна кількість розглянутих місцевими адміністративними судами справ і матеріалів становила **549 126** одиниць проти 425 955 одиниць у 2022 році.

Відносний показник розглянутих справ і матеріалів, у яких вимоги заявників задоволено, у звітному періоді порівняно з 2022 роком **зменшився на 2 %** і становив **77 %** загальної кількості розглянутих справ і матеріалів (**421 899**) проти 79 % (334 488) у 2022 році.

Упродовж звітнього періоду окружні адміністративні суди розглянули **524 906** справ і матеріалів проти 403 571 одиниці у 2022 році. При **збільшенні на 30 %** абсолютного показника розглянутих справ і матеріалів відносний показник

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

справ і матеріалів, у яких вимоги заявників задоволено, порівняно з 2022 роком зменшився на 2 % і становив 78 % (411 071) проти 80 % (323 206).

Характеризуючи показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами, детально зупинимося на результатах розгляду позовних заяв і справ.

У 2023 році місцеві адміністративні суди розглянули 469 891 позовну заяву та справу. У 2022 році цей показник становив 388 838 одиниць. Водночас окружні адміністративні суди розглянули 446 822 позовних заяви та справи проти 367 722 одиниць.

За даними статистичної звітності, у 2023 році місцеві адміністративні суди повернули 50 555 позовних заяв, або 11 % розглянутих позовних заяв і справ, що на 2 % більше, ніж у 2022 році (34 528, або 9 %). Також суди відмовили у відкритті провадження щодо 3287 (1 %) позовних заяв проти 2538 (1 %) заяв, залишили без розгляду 213 заяв проти 184 заяв у 2022 році.

Показники розгляду місцевими адміністративними судами позовних заяв і адміністративних справ за категоріями у 2023 році відображено на гістограмі 6.

Гістограма 6

Показники розгляду місцевими адміністративними судами позовних заяв і справ за категоріями у 2023 році

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Кількість справ, розглянутих місцевими адміністративними судами у 2023 році, становить **411 802** одиниці проти 348 386 одиниць у 2022 році. З них із задоволенням позову розглянуто **364 612** справ, або **89 %** розглянутих справ. Цей показник у 2022 році становив 311 721 справу, або 89 %.

Наведені показники свідчать, що при більшій кількості розглянутих місцевими адміністративними судами справ по суті частка справ, у яких позовні вимоги задоволено, змін не зазнала.

Результати розгляду місцевими адміністративними судами адміністративних справ за категоріями у 2022–2023 роках відображено в **таблиці 1**.

Таблиця 1

Результати розгляду місцевими адміністративними судами адміністративних справ за категоріями у 2022–2023 роках

Категорія справи	Розглянуто справ		Розглянуто справ із задоволенням позовних вимог		Частина розглянутих справ із задоволенням позовних вимог у загальній кількості розглянутих справ		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Динаміка
Розглянуто справ усіх категорій, з них	348 386	411 802	311 721	364 612	89%	89%	0%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	5267	6139	3030	3082	58%	50%	-8%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	3696	3525	2059	1918	56%	54%	-2%
що виникають з відносин публічної служби	19 481	28 444	15 255	21 332	78%	75%	-3%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	7201	7547	4980	5546	69%	73%	4%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	8179	3604	5718	1821	70%	51%	-19%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	27 673	31 980	22 877	26 657	83%	83%	0%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	257 926	310 063	246 067	292 914	95%	94%	-1%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	17 646	19 234	11 006	10 624	62%	55%	-7%
інші справи	1317	1266	729	718	55%	57%	2%

З аналізу наведених даних убачається, що у 2023 році найбільша частина справ, у яких позовні вимоги задоволено, припадає на справи соціальної сфери – **292 914**, або **94 %** розглянутих справ цієї категорії, що **на 1 % менше**, ніж у 2022 році (246 067, або 95 %).

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Також, у звітному періоді, велика кількість розглянутих справ, у яких задоволено позовні вимоги, припадає на справи податкової сфери. Їх частка, як і у 2022 році, становила **83 %**.

Частка задоволених позовів у справах, що виникають із відносин публічної служби та з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, становить відповідно **75 і 73 %**. У звітному періоді частка справ з відносин публічної служби, у яких позовні вимоги задоволено, порівняно з 2022 роком, **зменшилася на 3 %**, водночас відсоток задоволених позовів у справах з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики **збільшився на 4 %**.

У справах щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України та в справах щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів частка задоволених позовів становила відповідно **55 і 54 %**. У 2022 році відсоток задоволених позовів у таких справах був більшим і становив 62 і 56 % відповідно.

Найменша частка справ, у яких позовні вимоги задоволено, спостерігалася у справах з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування та щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав і становила **51 та 50 %** відповідно. У звітному періоді, порівняно з 2022 роком, відсоток задоволених позовів у справах з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування **зменшився на 19 %** та в справах щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав – **на 8 %**.

Із загальної кількості розглянутих окружними адміністративними судами позовних заяв і справ (**446 822**) повернуто **47 396** позовних заяв (**11 %**), що **на 2 % більше**, ніж у 2022 році (31 320, або 9 %), відмовлено у відкритті провадження щодо **3065 (1 %)** заяв проти 2325 (1 %) заяв і **163** заяв залишено без розгляду проти 127 заяв у 2022 році.

Показники розгляду окружними адміністративними судами позовних заяв і справ за категоріями адміністративних справ у 2023 році подано на **гістограмі 7**.

Гістограма 7

Показники розгляду окружними адміністративними судами позовних заяв і справ за категоріями у 2023 році

Як показують дані **гістограми 7**, у звітному періоді окружні адміністративні суди найбільше розглянули позовних заяв і справ у соціальній сфері (**344 198**). Їх питома вага у загальній кількості розглянутих позовних заяв і справ становила **77 %**, що **на 2 % більше**, ніж у 2022 році (276 026, або 75 %). Частка розглянутих позовних заяв і справ податкової сфери та зі спорів, що виникають з відносин публічної служби, становила по **8 %**. У 2022 році частка таких справ становила відповідно 9 і 6 %.

Відсоток розглянутих позовних заяв і справ інших категорій не перевищував **2 %**.

Окружні адміністративні суди розглянули **394 729** справ, що **на 19 % більше**, ніж у 2022 році (332 628). З них із задоволенням позову розглянуто **354 635** справ, або **90 %** розглянутих справ. У 2022 році цей показник становив 301 378 (91 %) одиниць.

Результати розгляду окружними адміністративними судами справ за категоріями у 2022–2023 роках відображено в **таблиці 2**.

Таблиця 2

Показники розгляду окружними адміністративними судами адміністративних справ за категоріями у 2022–2023 роках

Категорія справи	Розглянуто справ		Розглянуто справ із задоволенням позовних вимог		Частина розглянутих справ із задоволенням позовних вимог у загальній кількості розглянутих справ		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Динаміка
Розглянуто справ усіх категорій, з них	332 628	394 729	301 378	354 635	91%	90%	-1%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	4998	5811	2862	2873	57%	49%	-8%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	3530	3332	1955	1790	55%	54%	-1%
що виникають з відносин публічної служби	19 476	28 438	15 254	21 329	78%	75%	-3%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	6544	7002	4484	5176	69%	74%	5%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	7807	3395	5494	1716	70%	51%	-19%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	27 581	31 876	22 819	26 582	83%	83%	0%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	257 728	309 947	246 016	292 851	95%	94%	-1%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	3883	3830	1919	1681	49%	44%	-5%
інші справи	1081	1098	575	637	53%	58%	5%

Упродовж звітнього періоду місцеві адміністративні суди розглянули **15 088** справ з фіксуванням судового процесу технічними засобами проти 14 930 справ у 2022 році. З них **10 559** справ розглянули окружні адміністративні суди проти 11 149 справ.

У звітньому періоді місцеві адміністративні суди проводили судові засідання в режимі відеоконференції під час розгляду **3184** справ проти 2262 справ у 2022 році. З них окружні адміністративні суди розглянули **2547** справ проти 1865 одиниць у 2022 році.

Аналіз розгляду інших видів справ і матеріалів свідчить про таке.

Місцеві адміністративні суди розглянули **505** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **76 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 381 (69 %) заяви у 2022 році. З них задоволено **58** заяв, або **11 %** розглянутих заяв, проти 60 заяв (16 %).

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Також розглянуто **77 695** клопотань, подань, заяв, поданих у порядку виконання судових рішень, або **96 %** цих документів, що перебували на розгляді, проти 35 675 (90 %). З них задоволено **59 409 (76 %)** заяв проти 22 126 (62 %) одиниць у 2022 році.

Упродовж 2023 року місцеві адміністративні суди розглянули **580** заяв про забезпечення доказів, забезпечення позову до подання позовної заяви та заяви про відновлення втраченого судового провадження, або **94 %** цих документів, що перебували на розгляді, з яких задоволено **142** заяви (**24 %**). У 2022 році суди розглянули 674 заяви, або 96 %, з яких задоволено 153, або 23 % розглянутих заяв.

Крім цього, місцеві адміністративні суди в період, за який здійснюється аналіз, розглянули **41** судове доручення проти 37 доручень у 2022 році. З них виконано **25** судових доручень, або **61 %** загальної кількості розглянутих доручень. У 2022 році виконано 21 (57 %) доручення.

У 2023 році також розглянуто **516** заяв про відвід судді проти 345 заяв у 2022 році. З них задоволено **49** заяв (**9 %**) проти 53 (15 %) одиниць у 2022 році.

2. Здійснення правосуддя апеляційними адміністративними судами

2.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів апеляційних адміністративних судів

У 2023 році до апеляційних адміністративних судів надійшло **123 400²** справ і матеріалів проти 98 341 одиниця у 2022 році (**+1,3 рази**).

Серед цих справ і матеріалів переважають справи за апеляційними скаргами. У звітному періоді їх кількість становила **122 455** справ проти 97 807 одиниць у 2022 році. Серед інших матеріалів, що надійшли до апеляційних адміністративних судів, – **19** справ і позовних заяв, **216** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, **264** заяви у порядку виконання судових рішень, **229** заяв про відвід судді та **217** матеріалів про визначення підсудності.

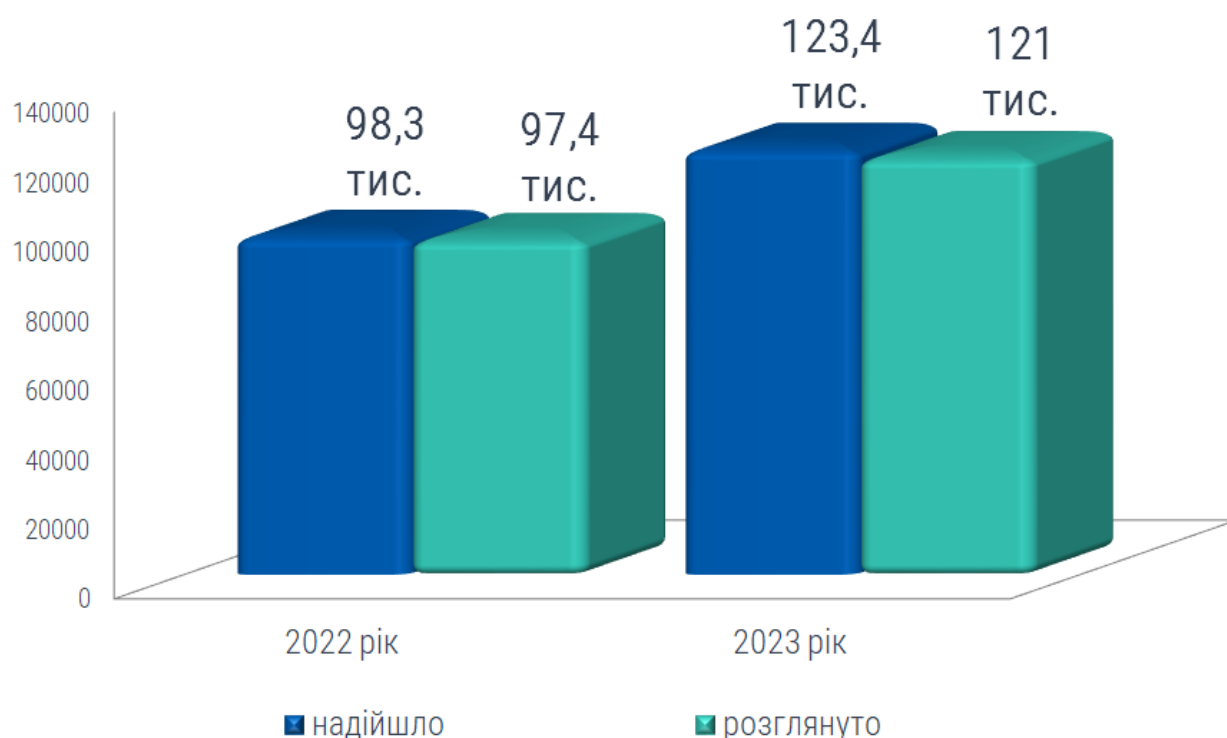
²Довідково: у 2022 році надійшло 50 позовних заяв і справ, 97 807 справ за апеляційними скаргами, 97 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, 177 заяв у порядку виконання судових рішень, 121 заява про відвід судді та 89 матеріалів про визначення підсудності.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами у 2022–2023 роках відображено на гістограмі 8.

Гістограма 8

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами у 2022–2023 роках

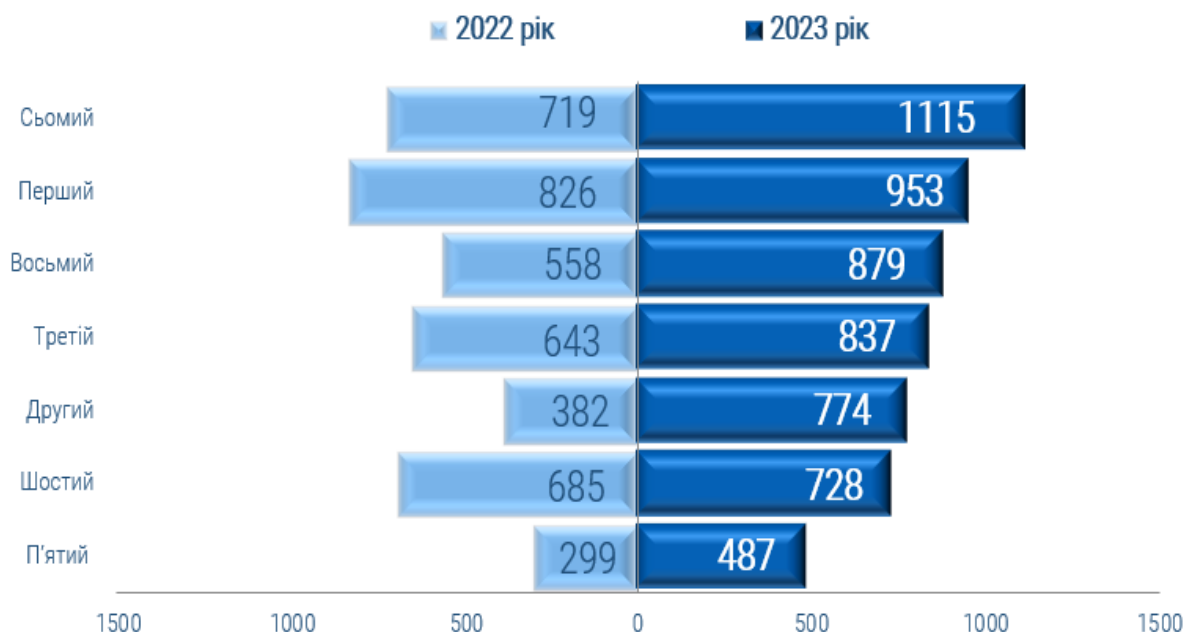
Наведені в гістограмі 8 дані свідчать про збільшення кількості справ і матеріалів, що надійшли та розглянуті апеляційними адміністративними судами, порівняно з 2022 роком.

Середня кількість справ і матеріалів, що надійшли на розгляд у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю апеляційного адміністративного суду становила **796** одиниць проти 565 одиниць у 2022 році.

Цей показник у розрізі апеляційних адміністративних судів можна побачити на гістограмі 9.

Гістограма 9

Середній показник надходження справ і матеріалів на розгляд одного судді апеляційного адміністративного суду у 2022–2023 роках

З аналізу **гістограми 9** вбачається збільшення показника середнього надходження справ і матеріалів на розгляд одного судді всіх апеляційних адміністративних судів порівняно з 2022 роком.

Найбільший середній показник надходження справ і матеріалів у звітному періоді був у Сьомому апеляційному адміністративному суді (**1115**), який в **1,4 раза більший** за середній і в **1,6 раза більший**, ніж у 2022 році.

Показник Першого апеляційного адміністративного суду (**953**) збільшився в **1,2 раза** порівняно з 2022 роком, а також в **1,2 раза є більшим** за середній показник.

Найменший показник середнього надходження справ і матеріалів на розгляд до одного судді спостерігається в П'ятому апеляційному адміністративному суді (**487**), що в **1,6 раза менший** за середній показник. Порівняно з 2022 роком у звітному періоді показник цього суду **збільшився в 1,6 раза**.

З урахуванням справ і матеріалів, що залишилися нерозглянутими у попередньому періоді, на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **155 916** справ і матеріалів проти 129 926 справ і матеріалів у 2022 році (**+1,2 раза**).

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю апеляційного адміністративного суду становила **1006** одиниць проти 747 одиниць у 2022 році.

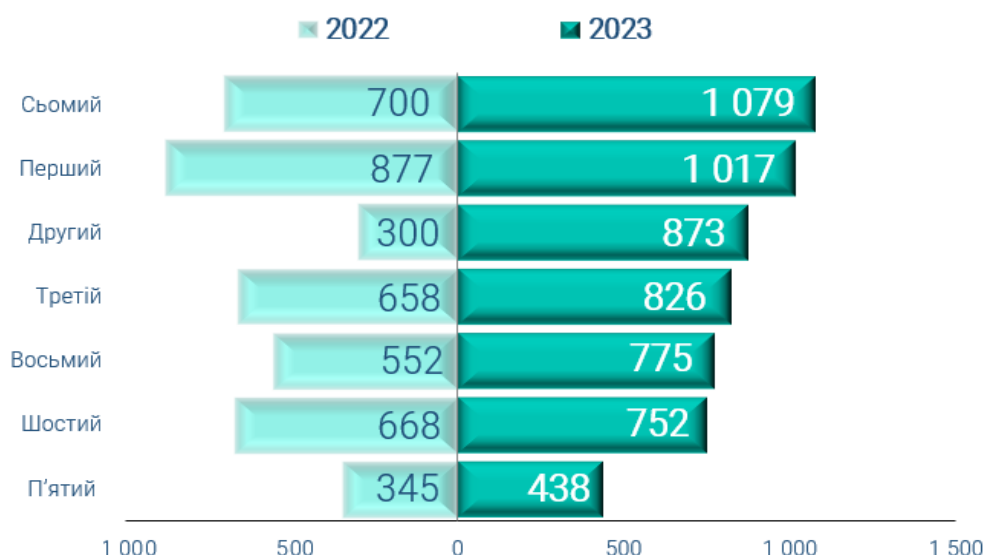
У звітному періоді апеляційні адміністративні суди розглянули **120 998** справ і матеріалів проти 97 439 справ і матеріалів у 2022 році (**+1,2 раза**), або **78 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді (75 % – у 2022 році).

Середній показник ухвалених судових рішень одним суддею апеляційного адміністративного суду збільшився з 560 одиниць у 2022 році до **781** одиниці у 2023 році.

Середні показники розгляду справ і матеріалів у розрізі апеляційних адміністративних судів подано на **гістограмі 10**.

Гістограма 10

Середній показник розгляду справ і матеріалів одним суддею апеляційного адміністративного суду у 2022–2023 роках

У 2023 році на розгляд однієї справи суддя апеляційного адміністративного суду в середньому витрачав **72** дні проти 78 днів у 2022 році.

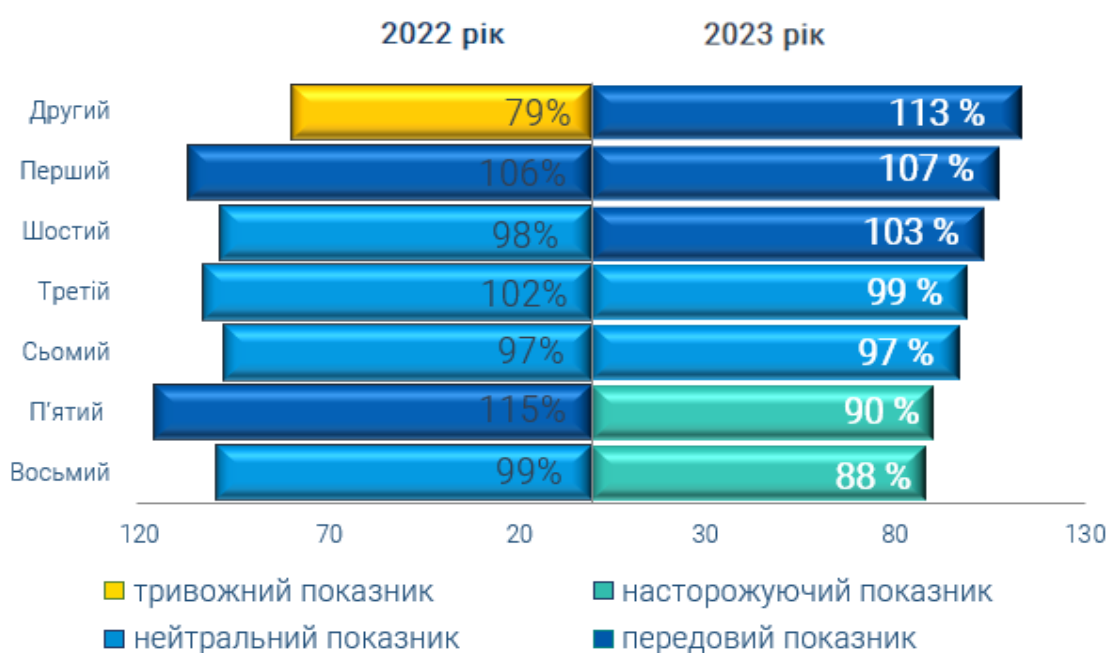
У 2023 році показник відсотка розгляду справ апеляційних адміністративних судів був нейтральний і становив **98 %**. У 2022 році цей показник також був нейтральним і становив 99 %.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Цей показник у розрізі апеляційних адміністративних судів наведено на гістограмі 11.

Гістограма 11

Відсоток розгляду справ апеляційними адміністративними судами у 2022–2023 роках

На кінець звітного періоду **34 918** справ і матеріалів, або **22 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді в апеляційних адміністративних судах, не знайшли свого вирішення. У 2022 році цей показник становив 32 487 справ і матеріалів, або 25 %.

2.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами

Як уже було зазначено, у 2023 році апеляційні адміністративні суди розглянули **120 998** справ і матеріалів. У **20 208** справах і матеріалах вимоги задоволено, або в **17 %** розглянутих справ і матеріалів, що **на 2 % більше**, ніж у 2022 році (14 202, або 15%).

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Серед цих справ і матеріалів переважають справи за апеляційними скаргами. У звітному періоді апеляційні адміністративні суди розглянули **120 089** справ і матеріалів, або **78 %** загальної кількості справ за апеляційними скаргами, що перебували на розгляді проти 96 873 одиниць, або 75 %, у 2022 році. Із них повернули **37 184** апеляційних скарги, або **31 %** розглянутих апеляційних скарг і справ, проти 34 635 (36 %) одиниць у 2022 році, відмовили у відкритті провадження щодо **8756** одиниць (7 %) проти 10 315 (11 %) одиниць у 2022 році та **33** апеляційних скарги залишено без розгляду проти 8 скарг у 2022 році.

Отже, упродовж 2023 року апеляційні адміністративні суди визнали неприйнятними **38 %** апеляційних скарг, що **на 8 % менше**, ніж у 2022 році (46 %).

Упродовж звітної періоду апеляційні адміністративні суди розглянули **74 116** справ, що **на 43 % більше** порівняно з 2022 роком (51 915). У **73 477** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 51 659 рішень у 2022 році. З них у **19 735** справах, або **27 %** справ, рішення судів першої інстанції змінено чи скасовано та в **53 742 (73 %)** справах рішення судів першої інстанції залишено без змін. У 2022 році судові рішення змінено чи скасовано в 13 961 (27 %) справі та в 37 698 (73 %) справах судові рішення залишено без змін. У **639** справах ухвалено інші рішення проти 256 рішень у 2022 році.

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами судових рішень судів першої інстанції у 2023 році відображено на **діаграмі 1**.

Діаграма 1

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами рішень судів першої інстанції у 2023 році

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Аналіз даних за видами оскаржуваного рішення показує, що апеляційні адміністративні суди переглянули **65 112** рішень (постанов) місцевих адміністративних судів, або **89 %** загальної кількості переглянутих судових рішень, проти 45 662 (88%) та **8365** ухвал (**11 %**) проти 5997 (12 %) одиниць у 2022 році.

За результатами апеляційного перегляду рішень (постанов):

49 465 рішень (постанов), або **76 %** загальної кількості переглянутих рішень (постанов), залишено без змін. Порівняно з 2022 роком цей показник **збільшився на 1 %** (34 317 рішень (постанов), або 75 %);

15 647 рішень (постанов), або **24 %**, змінено чи скасовано. У 2022 році цей показник становив 11 345 рішень (постанов), або 25 %.

За наслідками скасування рішень (постанов) в апеляційному порядку (**13 724**) **13 070** одиниць, або **95 %** загальної кількості таких рішень (постанов), скасовано з ухваленням нового рішення проти 9060 (93 %) у 2022 році. Також скасовано **373** рішення (постанови) (**3 %**) із залишенням позовної заяви без розгляду (433, або 4 %, – у 2022 році) та **261** (**2 %**) – із закриттям провадження у справі (284, або 3 % – у 2022 році). З направленням справи для розгляду до іншого суду першої інстанції за встановленою підсудністю скасовано **20** рішень (постанов) проти 12 одиниць у 2022 році. Отже, у 2023 році порівняно з 2022 роком **на 2 % збільшилася** частка справ, у яких скасовано рішення (постанови) з ухваленням нового рішення, та відповідно **на 1 % зменшилася** частка справ, у яких скасовано рішення (постанови) із залишенням позовної заяви без розгляду та у яких рішення (постанови) скасовано, а провадження у справі закрито.

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами рішень (постанов) за категоріями адміністративних справ у 2022–2023 роках подано в таблиці 3.

Таблиця 3

Показники перегляду апеляційними адміністративними судами рішень (постанов) за категоріями адміністративних справ у 2022–2023 роках

Категорія справи	Кількість судових рішень (постанов), переглянутих в апеляційному порядку		Кількість судових рішень (постанов), які скасовано чи змінено		Частина судових рішень (постанов), які скасовано чи змінено в апеляційному порядку, у загальній кількості переглянутих		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Динаміка
Переглянуто рішень (постанов) у справах, з них	45 662	65 274	11 345	15 647	25%	24%	-1%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	1150	1387	318	386	28%	28%	0%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	1061	1183	305	380	29%	32%	3%
що виникають з відносин публічної служби	8786	14 215	2556	3722	29%	26%	-3%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	3417	3456	689	903	20%	26%	6%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	2077	1362	630	450	30%	33%	3%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	10 233	11 936	1592	1748	16%	15%	-1%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	15 054	25 563	3962	5934	26%	23%	-3%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	3379	5665	1112	1963	33%	35%	2%
інші справи	505	507	181	161	36%	32%	-4%

Дані таблиці 3 показують, що у звітному періоді апеляційні адміністративні суди найбільше переглянули рішень (постанов) у справах соціальної сфери – **25 563**, або **39 %** загальної кількості переглянутих рішень (постанов), проти 15 054 (33 %) у 2022 році. Відносний показник змінених чи скасованих рішень (постанов) у 2023 році **зменшився** порівняно з 2022 роком із 26 до **23 % (5934)**.

Також у структурі переглянутих рішень (постанов) велику частину становлять рішення (постанови) у податкових справах. У звітному періоді їх кількість становила **11 936 (18 %)** одиниць проти 10 233 (22 %) таких рішень (постанов) у 2022 році. Відносний показник змінених чи скасованих рішень (постанов) становив **15 %** проти 16 % у 2022 році.

Частка переглянутих у звітному періоді рішень (постанов) у справах, що виникають з відносин публічної служби, порівняно з 2022 роком **збільшилася на 3 %** та становила **22 % (14 215)**. Відсоток змінених чи скасованих рішень (постанов) у 2023 році **зменшився** порівняно з 2022 роком із 29 до **26 % (3722)**.

Частина переглянутих рішень (постанов) у справах з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики порівняно з

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

2022 роком **зменшилася на 2 %** та у звітному періоді становила **5 %** у загальній кількості переглянутих рішень (постанов). Відсоток змінених чи скасованих рішень (постанов) у 2023 році **збільшився** порівняно з 2022 роком із 20 до **26 % (903)**.

Відсоток переглянутих рішень (постанов) у справах з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування у 2023 році порівняно з 2022 роком **зменшився на 2 %** та становив **2 %** в загальній кількості переглянутих рішень (постанов). Водночас частка скасованих рішень (постанов) у цих справах **збільшилася** з 30 до **33 %**.

За результатами перегляду ухвал місцевих адміністративних судів:

4277 ухвал, або **51 %** загальної кількості переглянутих ухвал, залишено без змін проти 3381 (56 %) одиниці у 2022 році;

4088 ухвал, або **49 %** загальної кількості переглянутих ухвал, змінено чи скасовано проти 2616 (44 %) одиниць у 2022 році.

За наслідками скасування ухвал в апеляційному порядку (**3931**) **2851** ухвала, або **73 %** загальної кількості таких ухвал, скасовано з направленням справи для продовження розгляду проти 1840 (73 %) одиниць у 2022 році. Також скасовано **1032** ухвали (**26 %**) з постановленням нової ухвали (652, або 26 % – у 2022 році), **3** – із закриттям провадження в справі (4 – у 2022 році) та **1** ухвалу скасовано із залишенням позовної заяви без розгляду (3 – у 2022 році). Отже, у 2023 році частка справ, у яких скасовано ухвали, а справи направлено для продовження розгляду, та частка справ, у яких скасовано ухвали з постановленням нової ухвали, залишилися на рівні 2022 року.

Упродовж 2023 року апеляційні адміністративні суди розглянули **8415** справ із фіксуванням судового процесу технічними засобами проти 6721 справи у 2022 році, **61 880** – у порядку письмового провадження проти 42 167 одиниць і **3649** одиниць у режимі відеоконференції проти 2103 справ у 2022 році.

У звітному періоді **61 %** справ і матеріалів (**73 746**) апеляційні адміністративні суди розглянули в термін, який не перевищив трьох місяців, **що на 6 % більше** відносного показника 2022 року (55 %, або 53 674). Водночас у звітному періоді порівняно з 2022 роком кількість справ і матеріалів, розглянутих у термін, що перевищив три місяці, **зменшилася на 7 %** і становила **37 % (44 360)** проти 44 % (42 903). Тривалість розгляду **2620** справ перевищила один рік, **180** справ – два роки і **92** справ – три роки. У 2022 році у строк понад один, понад два та понад три роки розглянуто відповідно 718, 77 і 67 справ.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Також упродовж 2023 року на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **30** позовних заяв і справ (59 – у 2022 році). За результатами розгляду **2** – залишено без розгляду, щодо **1** – відмовлено у відкритті провадження та розглянуто **7** адміністративних справ. В **1** справі закрито провадження, **2** – залишено без розгляду, **1** справу передано за підсудністю до іншого суду та **3** справи розглянуто по суті, у яких позовні вимоги задоволено.

На кінець звітного періоду не розглянуто **7** позовних заяв і справ проти 12 одиниць у 2022 році.

У досліджуваному періоді до апеляційних адміністративних судів надійшло **217** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами проти 97 заяв у 2022 році. З урахуванням кількості заяв, не розглянутих на початок року, на розгляді суддів перебувала **281** заява проти 161 заяви у 2022 році. Розглянуто **205** заяв, або **73 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 101 заяви, або 63 %, у 2022 році.

На кінець звітного періоду не розглянуто **76** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **27 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 60 заяв, або 37 %, у 2022 році.

У 2023 році на розгляд апеляційних адміністративних судів надійшло **264** заяви в порядку виконання судових рішень проти 177 одиниць у 2022 році. З урахуванням заяв, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді суддів перебувало **319** заяв проти 242 заяв у 2022 році. З них розглянуто **242** заяви, або **76 %** заяв, що перебували на розгляді, з яких **69 (29 %)** заяв задоволено. У 2022 році розглянуто 185 заяв (76 %), з яких задоволено 58 (31 %) заяв.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **77** заяв або **24 %** заяв, що перебували на розгляді, проти 57 одиниць (24 %) у 2022 році.

У 2023 році апеляційні адміністративні суди розглянули **227** заяв про відвід судді. У 2022 році апеляційні адміністративні суди розглянули 121 заяву, з яких 2 заяви задоволено.

Також упродовж звітного періоду на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **220** матеріалів про визначення підсудності проти 89 одиниць у 2022 році. Із них розглянуто **212** матеріалів проти 85 таких матеріалів у 2022 році.

На кінець звітного періоду не розглянуто **8** матеріалів про визначення підсудності проти 4 матеріалів у 2022 році.

3. Здійснення правосуддя Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду

3.1. Обсяг роботи та навантаження на суддів Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді

У 2023 році до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **45 344³** справи та матеріали. У 2022 році цей показник становив 38 147 одиниць (**+1,2 раз**). Тобто у 2023 році до одного судді Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді в середньому надійшло **1080** справ і матеріалів проти 829 одиниць у 2022 році.

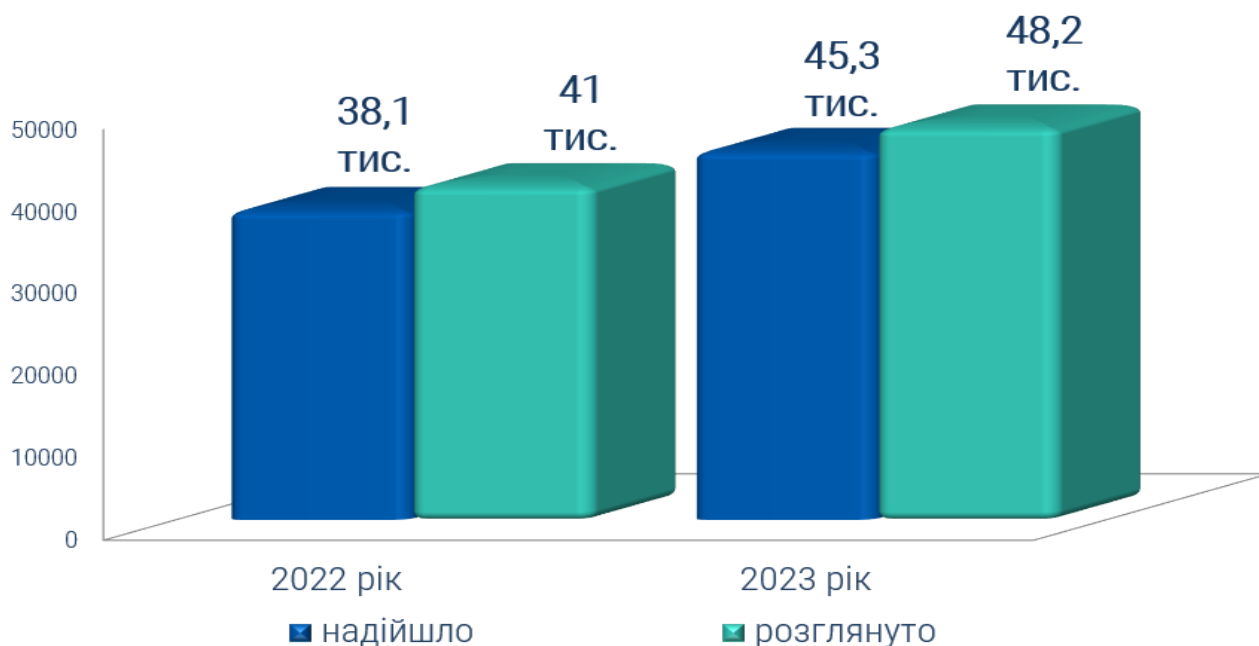
Серед справ і матеріалів, що надійшли до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, домінують касаційні скарги. Їх кількість становила **44 725** одиниць. Серед інших матеріалів, що надійшли до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, **339** позовних заяв, **9** подань про розгляд типових справ, **15** справ за апеляційними скаргами, **18** подань про визначення підсудності, **37** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами та **73** заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у 2022–2023 роках відображено на **гістограмі 12**.

³Довідково: у 2022 році надійшло 173 позовних заяви, 11 подань про розгляд типових справ, 19 справ за апеляційними скаргами, 37 841 касаційна скарга, 24 подання про визначення підсудності, 35 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами, 13 заяв про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

Гістограма 12

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду у 2022–2023 роках

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітної періоду, на розгляді в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебувало **55 500** справ і матеріалів. У 2022 році цей показник становив 51 637 одиниць (+7 %).

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді становила **1321** одиницю проти 1123 таких справ і матеріалів у 2022 році.

Упродовж досліджуваного періоду судді Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді ухвалили **48 183** судових рішення, якими завершено розгляд справ і матеріалів, проти 41 035 рішень у 2022 році (+17 %), або **87 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді (79 % – у 2022 році).

Середній показник ухвалених судових рішень одним суддею Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді становив **1147** одиниць проти 892 одиниць у 2022 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

У звітному періоді відсоток розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду (співвідношення розглянутих і зареєстрованих справ) становив **106 %** проти 108 % таких справ у 2022 році.

На кінець звітного періоду не розглянуто **7032** справи та матеріали, або **13 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 10 186 одиниць, або 20 %, станом на 1 січня 2023 року.

3.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої та апеляційної інстанцій

Упродовж 2023 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як до суду першої інстанції надійшло **339** позовних заяв проти 173 таких документів у 2022 році. З них **305** позовних заяв щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя, **4** – про дострокове припинення повноважень народного депутата України і **30** позовних заяв інших категорій.

З урахуванням кількості нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітного періоду в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебувало **559** позовних заяв і справ зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя, проти 446 одиниць у 2022 році.

У звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду розглянув **208** позовних заяв і справ цієї категорії, або **37 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 199 позовних заяв і справ, або 45 %, у 2022 році. З них **75** позовних заяв, або **36 %** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **36 (17 %)** – відмовлено у відкритті провадження у справі, **2** – передано за підсудністю та **95 (46 %)** адміністративних справ розглянуто. З них у **12** справах закрито провадження та щодо **23** справ ухвалено рішення про залишення позову без розгляду. По суті розглянуто **60** справ. Із них у **14** справах позовні вимоги задоволено. У 2022 році повернуто 53 (27 %) позовні заяви, щодо 35 (18 %) – відмовлено у відкритті провадження, 7 – передано за підсудністю та розглянуто 104 (52 %) справи.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

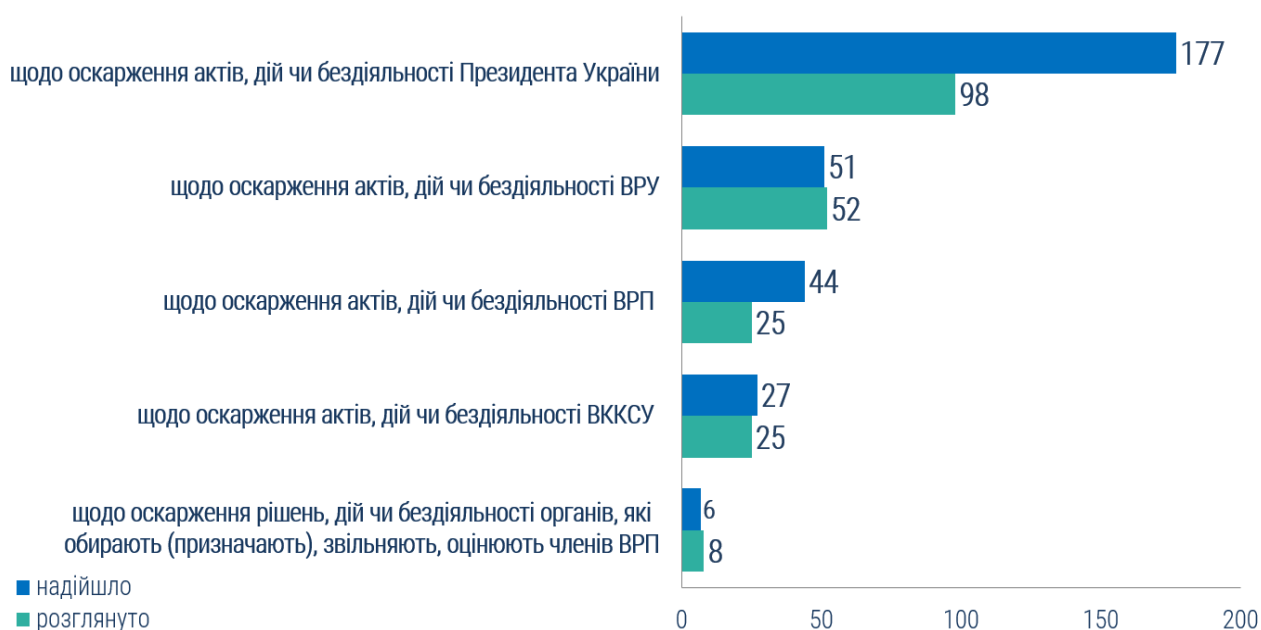
У звітному періоді порівняно з 2022 роком із 27 до **36 % збільшився** відсоток повернутих позовних заяв. відсоток розглянутих адміністративних справ у звітному періоді порівняно з 2022 роком **зменшився на 6 %** і становив **46 %**. Відсоток позовних заяв, щодо яких відмовлено у відкритті провадження, змін майже на зазнав і становив **17 %** (18 % – у 2022 році).

На кінець звітного періоду не розглянуто **349** позовних заяв і справ цієї категорії, або **62 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 247 позовних заяв і справ, або 55 %, у 2022 році.

Загальні показники надходження та розгляду позовних заяв і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя, Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої інстанції у 2023 році відображено на **гістограмі 13**.

Гістограма 13

Показники надходження та розгляду позовних заяв і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя, Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої інстанції у 2023 році

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Надходження та результати розгляду цих справ за суб'єктивним складом відповідачів характеризуються такими показниками.

У звітному періоді надійшла **51** позовна заява щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України (52 – у 2022 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітної періоду на розгляді перебувало **58** позовних заяв (56 – у 2022 році).

Упродовж звітної періоду розглянуто **52** позовних заяви та справи, або **90 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 49 одиниць, або 88 %, у 2022 році. З них **27** позовних заяв, або **52 %** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **16 (31 %)** – відмовлено у відкритті провадження, **1** – передано за підсудністю та розглянуто **8** справ (**15 %**). З них в **1** справі закрито провадження та **7** справ розглянуто по суті. Із них у **5** справах позовні вимоги задоволено.

У звітному періоді показник повернутих позовних заяв у справах зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України порівняно з 2022 роком **збільшився** із 41 до **52 %**. Відносний показник позовних заяв, щодо яких відмовлено у відкритті провадження, порівняно з 2022 роком **зменшився** з 43 до **31 %**.

На кінець звітної періоду не розглянуто **6** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді (**10 %**), проти 7 (13 %) одиниць у 2022 році.

У 2023 році до суду надійшло **177** позовних заяв щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Президента України (54 – у 2022 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітної періоду на розгляді перебувало **385** позовних заяв і справ проти 303 одиниць у 2022 році.

Упродовж звітної періоду розглянуто **98** позовних заяв і справ, або **25 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 96 (32 %) одиниць у 2022 році. З них **43** позовних заяви, або **44 %** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **8 (8 %)** – відмовлено у відкритті провадження у справі, **1** – передано за підсудністю та розглянуто **46** справ (**47 %**). Із загальної кількості розглянутих справ у **7** справах закрито провадження та щодо **19** справ ухвалено рішення про залишення позову без розгляду. По суті розглянуто **20** справ. Із них у **2** справах позовні вимоги задоволено.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

У звітному періоді порівняно з 2022 роком із 29 до **44 % збільшився** відносний показник повернутих позовних заяв та із 6 до **8 %** – відносний показник позовних заяв, щодо яких відмовлено у відкритті провадження. Частка розглянутих справ **зменшилася** із 65 до **47 %**.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **287** позовних заяв і справ (**75 %**) проти 207 (68 %) одиниць у 2022 році.

Щодо актів, дій або бездіяльності Вищої ради правосуддя, то у звітному періоді надійшло **44** позовних заяви (24 – у 2022 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітнього періоду на розгляді перебувало **58** таких заяв і справ проти 47 одиниць у 2022 році.

Упродовж цього періоду розглянуто **25** позовних заяв і справ, або **43 %** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 35 (74 %) одиниць у 2022 році. З них **1** позовну заяву повернуто, щодо **5** позовних заяв відмовлено у відкритті провадження та розглянуто **19** справ. З них в **1** справі ухвалено рішення про залишення позову без розгляду та по суті вирішено **18** справ. З них у **2** справах позовні вимоги задоволено.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **31** позовну заяву та справу, або **53 %** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 12 (26 %) одиниць станом на 1 січня 2023 року.

У 2023 році на розгляд надійшло **27** позовних заяв і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (1 – у 2022 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітнього періоду на розгляді перебувало **47** позовних заяв і справ проти 31 одиниці у 2022 році.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **25** позовних заяв і справ, або **53 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 11 (35 %) – у 2022 році. З них **3** позовних заяви, або **12 %** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **1** позовної заяви відмовлено у відкритті провадження та розглянуто **21** справу (**84 %**). З них у **4** справах закрито провадження, щодо **2** справ ухвалено рішення про залишення позову без розгляду та **15** справ розглянуто по суті. Із них у **5** справах позовні вимоги задоволено.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **22** позовних заяви та справи, або **47 %** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді, проти 20 (65 %) позовних заяв і справ у 2022 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

У 2023 році до суду надійшло **6** позовних заяв щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя (9 – у 2022 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітного періоду на розгляді перебувало **11** позовних заяв і справ проти 9 одиниць у 2022 році.

Упродовж звітного періоду розглянуто **8** позовних заяв і справ. З них **1** позовну заяву повернуто, щодо **6** позовних заяв відмовлено у відкритті провадження в справі та щодо **1** справи ухвалено рішення про залишення позову без розгляду.

На кінець звітного періоду не розглянуто **3** позовних заяви та справи проти 1 одиниці у 2022 році.

Упродовж 2023 року на розгляд Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **4** позовних заяви про дострокове припинення повноважень народного депутата України (5 – у 2022 році).

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на початок звітного періоду на розгляді перебувало **8** таких заяв і справ проти 5 одиниць у 2022 році.

Упродовж цього періоду розглянуто **6** позовних заяв і справ. З них **1** позовну заяву повернуто, щодо **1** позовної заяви відмовлено у відкритті провадження та розглянуто **4** справи. З них у **3** справах ухвалено рішення про залишення позову без розгляду та **1** справу вирішено по суті з відмовою в задоволенні позову.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **2** позовних заяви та справи проти 4 одиниць у 2022 році.

У 2023 році на розгляді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду перебувала **31** позовна заява та справи інших категорій (32 – у 2022 році). За цей період розглянуто **30** позовних заяв і справ, що відповідає показнику 2022 року (30). З них щодо **1** позовної заяви відмовлено у відкритті провадження та **29** заяв передано за підсудністю.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **1** справу проти 2 одиниць станом на 1 січня 2023 року.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

У досліджуваному періоді до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду із судів першої інстанції надійшло **9** подань про розгляд типових справ як зразкових проти 11 таких подань у 2022 році. З них **6** подань у справах зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики (7 – у 2022 році), **2** – зі спорів з відносин публічної служби (4 – у 2022 році) та **1** подання в справі з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства.

З урахуванням нерозглянутих подань на початок звітного періоду на розгляді перебувало **12** таких матеріалів (11 – у 2022 році).

У цьому періоді суд відмовив у відкритті провадження щодо **8** подань і на підставі **1** подання справу вирішено по суті із задоволенням позовних вимог. У 2022 році суд розглянув 8 подань, за наслідками розгляду яких відмовив у відкритті провадження.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **3** зразкові справи проти 3 справ станом на 1 січня 2023 року.

З урахуванням нерозглянутих справ на початок звітного періоду на розгляді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду загалом перебувало **15** справ за апеляційними скаргами проти 22 таких скарг у 2022 році. З них **4** справи за апеляційними скаргами у справах щодо примусового відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності (4 – у 2022 році), **1** – про забезпечення прав на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації (8 – у 2022 році) та **10** апеляційних скарг у справах інших категорій (9 – у 2022 році).

У цей періоді суд ухвалив **13** судових рішень, якими **9** апеляційних скарг повернуто, щодо **1** скарги відмовлено у відкритті провадження та в **3** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень. З них в **1** справі судове рішення залишено без змін і у **2** справах судові рішення скасовано. За наслідками скасування судових рішень в **1** справі ухвалено нове судове рішення та **1** справу направлено для продовження розгляду до суду першої інстанції.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **1** справу за апеляційною скаргою.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

3.3. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом касаційної інстанції

Як уже було зазначено, упродовж 2023 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду касаційної інстанції надійшло **44 725** касаційних скарг проти 37 841 скарги у 2022 році.

З урахуванням нерозглянутих касаційних скарг і справ на початок 2023 року на розгляді перебувало **54 612** касаційних скарг і справ проти 50 987 таких документів у 2022 році.

У періоді, що аналізується, суд розглянув **47 664** касаційних скарги та справи проти 40 648 одиниць у 2022 році.

Показники надходження та розгляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду касаційних скарг і справ за категоріями у 2023 році відображено на **гістограмі 14**.

Гістограма 14

Показники надходження та розгляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду касаційних скарг і справ за категоріями у 2023 році

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Наведені показники вказують на те, що серед касаційних скарг, які надійшли та розглянуті Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду у звітному періоді, як і у 2022 році, домінують справи зі спорів, що виникають у податковій сфері. Питома вага касаційних скарг цієї категорії в загальній кількості касаційних скарг, які надійшли на розгляд, становила **47 %** (49 % – у 2022 році). Частка касаційних скарг у справах, пов'язаних із публічною службою, у звітному періоді, як і у 2022 році, становила **21 %**, частка касаційних скарг у соціальних справах – **15 %** (13 % – у 2022 році). Частка касаційних скарг у сфері економіки та публічної фінансової політики у звітному періоді становила **6 %** (7 % – у 2022 році) та у сфері громадського порядку, безпеки та оборони України – **4 %** (2 % – у 2022 році).

Питома вага касаційних скарг у справах інших категорій коливалася в межах до **2 %**.

Станом на 1 січня 2024 року **6666** касаційних скарг і справ, або **12 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, не розглянуто. Станом на 1 січня 2023 року цей показник становив 9923 одиниці, або 19 %.

За результатами розгляду повернуто **14 635** касаційних скарг, або **31 %** загальної кількості розглянутих скарг і справ, що **на 2 % менше**, ніж у 2022 році (13 320, 33 %), щодо **24 896** касаційних скарг (**52 %**) відмовлено у відкритті провадження, що **на 3 % більше** порівняно з 2022 роком (20 082, 49 %), і **4** касаційних скарги направлено за підсудністю (7 – у 2022 році).

Отже, упродовж 2023 року на стадії вирішення питання про відкриття касаційного провадження в справі розглянуто **39 535** касаційних скарг, або **83 %** загальної кількості ухвалених у касаційному порядку судових рішень, проти 33 409 касаційних скарг (82 %) у 2022 році.

Загальна кількість справ, розглянутих у касаційному порядку, становить **8129** одиниць, або **17 %** загальної кількості розглянутих у касаційному порядку касаційних скарг і справ, що **на 1 % менше**, ніж у 2022 році (7239, 18 %), з яких у **7942** справах здійснено касаційний перегляд судових рішень (7056 – у 2022 році).

Інформацію щодо показників змінених чи скасованих судових рішень апеляційних адміністративних судів із виокремленням їх частини в загальній кількості переглянутих судових рішень у 2022–2023 роках подано в **таблиці 4**.

Таблиця 4

Співвідношення показників перегляду судових рішень
апеляційних адміністративних судів і скасованих чи змінених
у касаційному порядку у 2022–2023 роках

Найменування апеляційного адміністративного суду	Кількість судових рішень, переглянутих у касаційному порядку		Кількість судових рішень, які скасовано чи змінено		Частина судових рішень, які скасовано чи змінено в касаційному порядку, у загальній кількості переглянутих		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Динаміка
Переглянуто рішень у справах, з них	7056	7942	3355	4087	48%	51%	3%
Першого	405	373	171	179	42%	48%	6%
Другого	738	812	309	349	42%	43%	1%
Третього	938	1277	488	638	52%	50%	-2%
Четвертого	X	X	X	X	X	X	X
П'ятого	807	945	369	507	46%	54%	8%
Шостого	2160	2067	999	999	46%	48%	2%
Сьомого	704	840	382	465	54%	55%	1%
Восьмого	1304	1628	637	950	49%	58%	9%

Як показують дані **таблиці 4**, у звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду найбільше переглянув рішень Шостого апеляційного адміністративного суду – **2067**, або **26 %** загальної кількості переглянутих рішень, проти 2160 (31 %) рішень у 2022 році. Відсоток скасованих чи змінених рішень цього суду становив **48 %**, що **на 2 % більше** порівняно з 2022 роком (46 %).

Частка переглянутих рішень Восьмого апеляційного адміністративного суду становила **1628** одиниць, або **20 %** загальної кількості переглянутих рішень, проти 1304 (18 %) рішень у 2022 році. Відсоток скасованих чи змінених рішень становив **58 %**, що **на 9 % більше** порівняно з 2022 роком (49 %).

Питома вага переглянутих рішень Третього апеляційного адміністративного суду в загальній кількості переглянутих рішень становила **1277** одиниць, або **16 %** загальної кількості переглянутих рішень, проти 938 (13 %) рішень у 2022 році. Частка скасованих чи змінених рішень становила **50 %**, що **на 2 % менше** порівняно з 2022 роком (52 %).

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Частка переглянутих рішень П'ятого, Сьомого та Другого апеляційних адміністративних судів становила відповідно **12, 11 і 10 %**. Відсоток скасованих чи змінених рішень П'ятого апеляційного адміністративного суду порівняно з 2022 роком **збільшився на 8 %**, Сьомого та Другого апеляційних адміністративних судів – **на 1 %**.

Відсоток переглянутих рішень Першого апеляційного адміністративного суду в загальній кількості переглянутих рішень становив **5 %** (6 % – у 2022 році). З них **48 %** рішень скасовано чи змінено, що **на 6 % більше** порівняно з 2022 роком (42 %).

Динамічні зміни показників перегляду судових рішень за категоріями адміністративних справ у 2022–2023 роках подано в **таблиці 5**.

Таблиця 5

Співвідношення показників перегляду судових рішень і скасованих чи змінених у касаційному порядку за категоріями адміністративних справ у 2022–2023 роках

Категорія справи	Кількість судових рішень, переглянутих у касаційному порядку		Кількість судових рішень, які скасовано чи змінено		Частина судових рішень, які скасовано чи змінено в касаційному порядку, у загальній кількості переглянутих		
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Динаміка
Переглянуто рішень у справах, з них	7056	7942	3355	4207	48%	53%	5%
щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	108	160	56	88	52%	55%	3%
щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів що виникають з відносин публічної служби	117	144	68	68	58%	47%	-11%
що виникають з відносин публічної служби	1407	1552	918	1057	65%	68%	3%
з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	843	882	358	525	42%	60%	18%
з приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування	828	829	398	437	48%	53%	5%
з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	2210	2603	842	992	38%	38%	0%
з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики	1227	1319	547	814	45%	62%	17%
щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	129	244	77	112	60%	46%	-14%
інші справи	187	209	91	114	49%	55%	6%

Як показують дані **таблиці 5**, у звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду найбільше переглянув рішень у податкових справах – **2603**, або **33 %** загальної кількості переглянутих рішень, проти 2210 (31 %) рішень у 2022 році. Із них частка скасованих чи змінених рішень, як і у 2022 році, становила **38 % (992)**. Також велика кількість переглянутих рішень припадає на справи, що виникають з відносин публічної служби (**1552**, або **20 %**), з них **68 %** змінено чи скасовано (**1057**). У 2022 році частка переглянутих рішень у справах цієї категорії також становила 20 % (1407), з яких 65 % скасовано чи змінено.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Отже, у звітному періоді, частка скасованих чи змінених рішень у податкових справах порівняно з 2022 роком змін не зазнала. Відсоток скасованих чи змінених рішень у справах, що виникають з відносин публічної служби, порівняно з 2022 роком **збільшився на 3 %**.

Відсоток переглянутих судових рішень у справах соціальної сфери в загальній кількості переглянутих судових рішень, як і у 2022 році, становив **17 % (1319)**. Водночас частка скасованих чи змінених рішень становила **62 %**, що **на 17 %** більше, ніж у 2022 році.

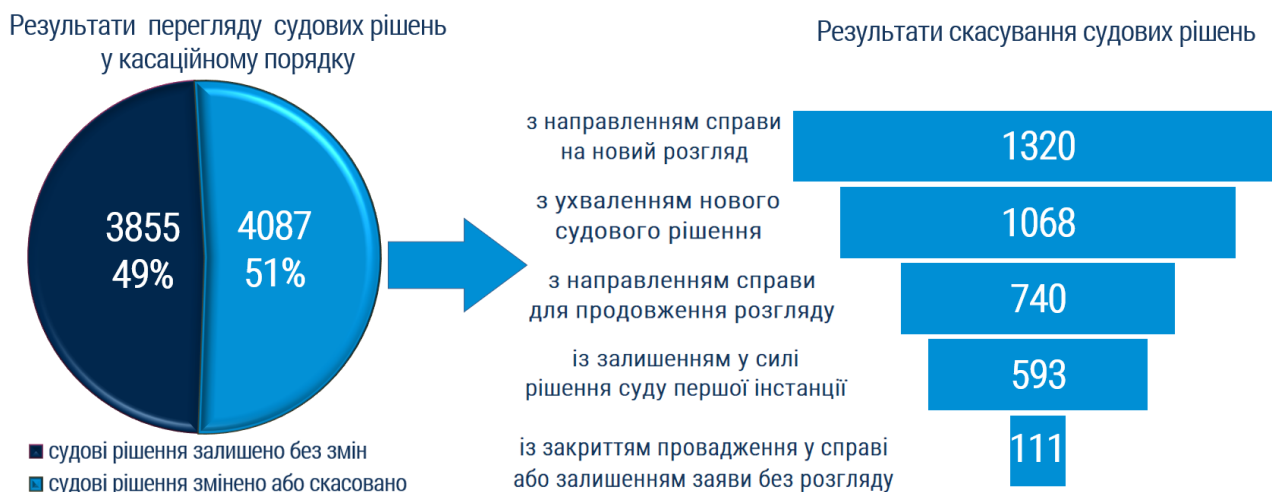
Відсоток переглянутих судових рішень у справах з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики та у справах із приводу регулювання містобудівної діяльності та землекористування становив відповідно **11 і 10 %**. У 2022 році відсоток переглянутих рішень у цих справах становив по 12 %. Водночас у звітному періоді порівняно з 2022 роком спостерігається **збільшення** частки скасованих чи змінених рішень у справах з приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики **на 18 %** та у справах із приводу регулювання містобудівної діяльності – **на 5 %**.

Питома вага справ інших категорій, в яких переглянуто рішення в касаційному порядку, становила **2–3 %**.

У звітному періоді в загальній кількості переглянутих у касаційному порядку судових рішень **3855** судових рішень (**49 %**) залишено без змін (3701, або 52 %, – у 2022 році) та **4087** судових рішень (**51 %**) скасовано чи змінено (3355, або 48 %, – у 2022 році). Показники перегляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду судових рішень у касаційному порядку у 2023 році відображено на **діаграмі 2**.

Діаграма 2

Показники перегляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду судових рішень у касаційному порядку у 2023 році

рішень у **3859** справах, в яких Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду ухвалив рішення про скасування рішень судів першої та/або апеляційної інстанцій, домінують справи, які направлено на новий розгляд. Це – **1320** справ, або **34 %** справ, у яких судові рішення скасовано, проти 1006 (32 %) справ у 2022 році.

Другим за чисельністю є показник справ, у яких рішення скасовано з ухваленням нового рішення, – **1068** справ, або **28 %** справ, у яких судові рішення скасовано, проти 932 справ (30 %) у 2022 році.

У **740** справах (**19 %**) судові рішення скасовано з направленням справи для продовження розгляду проти 531 справи (17 %) у 2022 році.

Зі скасуванням рішення суду апеляційної інстанції та залишенням у силі рішення суду першої інстанції розглянуто **593** справи, або **15 %** справ, у яких судові рішення скасовано, проти 470 справ (15 %) у 2022 році. Також в **111** справах (**3 %**) судові рішення скасовано із закриттям провадження в адміністративній справі або залишенням заяви без розгляду проти 169 справ (5 %) у 2022 році.

У звітному періоді порівняно з 2022 роком відносний показник справ, направлених на новий розгляд та для продовження розгляду, **збільшився на 2 %** та відповідно **на 2 % зменшилася** частка справ, у яких судові рішення скасовано з

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

ухваленням нового рішення та в яких провадження в адміністративній справі закрито або залишено заяву без розгляду. Відносний показник справ, у яких скасовано рішення апеляційних судів із залишенням у силі рішення суду першої інстанції, порівняно з 2022 роком змін не зазнав.

Упродовж досліджуваного періоду до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **37** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами проти 35 заяв у 2022 році. З урахуванням кількості заяв, не розглянутих на початок року, на розгляді суддів перебувало **38** заяв проти 41 такої заяви у 2022 році.

У 2022 році Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду розглянув **36** заяв проти 39 одиниць у 2022 році. З них **14** заяв повернуто, щодо **17** заяв відмовлено у відкритті провадження та в **5** справах здійснено перегляд судових рішень. У 2022 році 9 заяв повернуто, щодо 20 заяв відмовлено у відкритті провадження, 1 заяву залишено без розгляду та в 9 справах здійснено перегляд судових рішень.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **2** справи за заявами про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами проти 2 одиниць станом на 1 січня 2023 року.

У звітному періоді на розгляд Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **73** заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами проти 13 заяв у 2022 році. З урахуванням кількості заяв, не розглянутих на початок року, на розгляді суддів перебувало **75** заяв проти 17 заяв у 2022 році.

Упродовж звітного періоду розглянуто **72** заяви проти 14 одиниць у 2022 році. З них **5** заяв повернуто, щодо **23** заяв відмовлено у відкритті провадження, **1** заяву надіслано за підсудністю, в **1** справі закрито провадження про перегляд судового рішення за виключними обставинами та на підставі **42** заяв судові рішення переглянуто. У 2022 році 7 заяв повернуто, щодо 4 заяв відмовлено у відкритті провадження та в 3 справах судові рішення переглянуто.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **3** заяви проти 2 одиниць станом на 1 січня 2023 року.

4. Загальні показники розгляду адміністративних справ і матеріалів Великою Палатою Верховного Суду

За даними статистичної звітності Великої Палати Верховного Суду, у 2023 році до Великої Палати Верховного Суду надійшло **609** справ і матеріалів проти 391 документа у 2022 році, з яких **218** одиниць, або **36 %** загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли на розгляд, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства. У 2022 році цей показник становив 162 одиниці (41 %).

Отже, у звітному періоді порівняно з 2022 роком загальний показник справ і матеріалів, що надійшли на розгляд Великої Палати Верховного Суду, **збільшився у 1,5 рази**. Частка справ і матеріалів адміністративного судочинства **зменшилася на 5 %**.

Серед справ і матеріалів адміністративного судочинства (**218**), що надійшли на розгляд Великої Палати Верховного Суду, переважають справи за апеляційними скаргами на судові рішення у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції. У звітному періоді їх кількість становила **134** одиниці, або **61 %** загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли на розгляд. У 2022 році надійшло 104 справи за апеляційними скаргами (64 %).

Серед інших справ і матеріалів адміністративного судочинства, що надійшли до Великої Палати Верховного Суду, – **15** касаційних скарг проти 17 одиниць у 2022 році, **20** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами проти 8 одиниць у 2022 році.

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **732** справи та матеріали проти 585 таких документів у 2022 році. З них **274** одиниці, або **37 %** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства проти 266 одиниць (45 %) у 2022 році.

У звітному періоді судді Великої Палати Верховного Суду розглянули **485** справ і матеріалів проти 383 таких документів у 2022 році. З них **201** одиниця, або **41 %** загальної кількості розглянутих справ і матеріалів, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства проти 190 (50 %) одиниць у 2022 році.

Із загальної кількості розглянутих справ і матеріалів адміністративного судочинства (**201**) **45** матеріалів, або **22 %** загальної кількості розглянутих справ і матеріалів, повернуто (29, або 15 %, – у 2022 році), щодо **35 (17 %)** – відмовлено у відкритті провадження (39, або 21 %, – у 2022 році), у **4** справах закрито

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

провадження (у 2 справах – у 2022 році) та **111 (55 %)** справ розглянуто по суті (120, або 63 %, – у 2022 році).

У 2023 році порівняно з 2022 роком із 21 до **17 % зменшився** відносний показник матеріалів, щодо яких відмовлено у відкритті провадження. Частка розглянутих по суті справ **зменшилася** з 63 до **55 %**. Відсоток повернутих матеріалів порівняно з 2022 роком **збільшився** з 15 до **22 %**.

Станом на 1 січня 2024 року Велика Палата Верховного Суду не розглянула **158** справ і матеріалів, або **22 %** справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 138 (24 %) одиниць станом на 1 січня 2023 року. З них **62** одиниці, або **39 %** загальної кількості нерозглянутих справ і матеріалів, становлять справи та матеріали адміністративного судочинства, що **на 5 % менше**, ніж у 2022 році (61, або 44 %).

Як уже було зазначено, на розгляд Великої Палати Верховного Суду надійшло **134** апеляційних скарги про перегляд судових рішень у справах, розглянутих Верховним Судом як судом першої інстанції. З них **122** апеляційних скарги надійшло у справах зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя (79 – у 2022 році), **3** апеляційних скарги – у справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України, **1** апеляційна скарга надійшла в зразковій справі та **8** – у справах інших категорій (25 – у 2022 році).

З урахуванням апеляційних скарг, не розглянутих на початок звітного періоду, на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **176** апеляційних скарг і справ про перегляд судових рішень у справах, розглянутих Верховним Судом як суду першої інстанції проти 177 одиниць у 2022 році.

У звітному періоді Велика Палата Верховного Суду розглянула **117** апеляційних скарг і справ зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, або **73 %** загальної кількості апеляційних скарг цієї категорії, що перебували на розгляді (**161**), проти 107 (71 %) одиниць у 2022 році. З них **20** апеляційних скарг, або **17 %** розглянутих апеляційних скарг, повернуто (12, або 11 %, – у 2022 році), щодо **5 (4 %)** скарг відмовлено у відкритті провадження (3, або 3 %, – у 2022 році), у **3** справах закрито апеляційне провадження та у **85** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень. З них у **63** справах, або **74 %** загальної кількості справ, у яких судові рішення переглянуто, судові рішення Верховного Суду залишено без змін, у **20**

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

(**24 %**) справах судові рішення скасовано та у **2** справах (**2 %**) судові рішення змінено. У 2022 році ці показники становили відповідно 71 (77 %), 15 (16 %) і 6 (7%) одиниць.

Із загальної кількості справ, у яких судові рішення скасовано (**20**), у **5** справах ухвалено нові рішення (у 8 справах – у 2022 році), у **10** справах судові рішення скасовано з направленням справи для розгляду до іншого суду першої інстанції (6 – у 2022 році) та в **5** справах судові рішення скасовано із закриттям провадження у справі проти 1 справи у 2022 році.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **43** апеляційних скарги та справи цієї категорії, або **27 %** апеляційних скарг і справ, що перебували на розгляді, проти 41 (27 %) одиниці у 2022 році.

За суб'єктним складом відповідачів розгляд апеляційних скарг характеризується такими показниками.

У звітному періоді надійшло **28** апеляційних скарг у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України проти 23 скарг у 2022 році.

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **32** апеляційних скарги і справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України проти 30 одиниць у 2022 році.

Упродовж звітного періоду розглянуто **22** апеляційних скарги та справи, або **69 %** загальної кількості апеляційних скарг, що перебували на розгляді, проти 26 (87 %) скарг і справ у 2022 році. З них **9** апеляційних скарг повернуто проти 7 одиниць у 2022 році, у **13** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 18 справ у 2022 році. З них у **12** справах судові рішення залишено без змін (14 – у 2022 році) та в **1** справі судові рішення скасовано з направленням справи для розгляду до іншого суду першої інстанції (2 – у 2022 році).

На кінець звітного періоду не розглянуто **7** апеляційних скарг і справ (**22 %**) проти 4, або 13 %, – у 2022 році.

У справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Президента України у 2023 році надійшло **44** апеляційних скарги проти 25 скарг у 2022 році.

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді перебувало **59** апеляційних скарг і справ щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Президента України проти 51 одиниці у 2022 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

Упродовж 2023 року розглянуто **39** апеляційних скарг і справ, або **66 %** загальної кількості апеляційних скарг, що перебували на розгляді, проти 32 (63 %) одиниць у 2022 році. З них **5** апеляційних скарг повернуто проти 3 одиниць у 2022 році, щодо **1** скарги відмовлено у відкритті провадження, у **2** справах закрито апеляційне провадження, в **1** справі ухвалено інше рішення та в **30** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 29 справ у 2022 році. З них у **27** справах судові рішення залишено без змін (у 25 – у 2022 році), у **2** справах судові рішення скасовано (у 3 – у 2022 році) та в **1** справі судові рішення змінено (1 – у 2022 році). За наслідками скасування судових рішень у **2** справах судові рішення скасовано з направленням справи для розгляду до іншого суду першої інстанції та 1 рішення – із закриттям провадження в справі.

На кінець звітної періоду не розглянуто **20** апеляційних скарг і справ (**34 %**) проти 17 скарг і справ, або 33 %, у 2022 році.

У справах щодо оскарження актів, дій або бездіяльності Вищої ради правосуддя у 2023 році надійшло **27** апеляційних скарг проти 28 скарг у 2022 році.

З урахуванням не розглянутих на початок звітної періоду апеляційних скарг і справ на розгляді перебувало **44** апеляційних скарги та справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої ради правосуддя проти 55 скарг і справ у 2022 році.

У звітному періоді розглянуто **36** апеляційних скарг і справ, або **82 %** загальної кількості апеляційних скарг, що перебували на розгляді, проти 35 (64 %) одиниць у 2022 році. З них **5** апеляційних скарг повернуто проти 2 скарг у 2022 році, у **2** справах прийнято інше рішення, у **1** справі закрито провадження та в **28** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 31 одиниці у 2022 році. З них у **16** справах судові рішення залишено без змін (у 22 – у 2022 році), у **11** справах – судові рішення скасовано (у 6 – у 2022 році) та в **1** справі судові рішення змінено (у 3 – у 2022 році). За наслідками скасування судових рішень у **5** справах ухвалено нові судові рішення, в **4** справах судові рішення скасовано, а справу направлено для розгляду до іншого суду першої інстанції та у **2** справах скасовано із закриттям провадження у справі.

На кінець звітної періоду не розглянуто **8** апеляційних скарг і справ (**18 %**). У 2022 році – 19 апеляційних скарг і справ (35 %).

У 2023 році в справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України подано **18** апеляційних скарг проти 3 скарг у 2022 році.

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді перебувало **19** апеляційних скарг і справ проти 15 одиниць у 2022 році.

Упродовж звітного періоду розглянуто **11** апеляційних скарг і справ, або **58 %** загальної кількості апеляційних скарг, що перебували на розгляді, проти 14 (93 %) одиниць у 2022 році. З них щодо **4** скарг відмовлено у відкритті провадження та в **7** справах здійснено апеляційний перегляд судових рішень проти 14 одиниць у 2022 році. З них у **3** справах судові рішення залишено без змін (у 10 – у 2022 році) та в **4** справах судові рішення скасовано (4 – у 2022 році). За наслідками скасування судових рішень **3** справи направлено для розгляду до іншого суду першої інстанції, в **1** справі судові рішення скасовано із закриттям провадження в справі.

На кінець звітного періоду не розглянуто **8** справ за апеляційними скаргами проти 1 – у 2022 році.

У справах щодо оскарження актів, дій або бездіяльності органів, які обирають (призначають), звільняють, оцінюють членів Вищої ради правосуддя, у 2023 році надійшло **4** апеляційних скарги.

З урахуванням не розглянутих на початок звітного періоду апеляційних скарг і справ на розгляді перебувало **6** апеляційних скарг і справ.

Упродовж звітного періоду переглянуто судові рішення в апеляційному порядку в **6** справах. З них у **4** справах судові рішення залишено без змін і у **2** справах судові рішення скасовано. За наслідками скасування судових рішень **1** справу направлено для розгляду до іншого суду першої інстанції та в **1** справі судові рішення скасовано із закриттям провадження в справі.

У справах про дострокове припинення повноважень народного депутата України у 2023 році надійшло **3** апеляційних скарги.

Упродовж звітного періоду переглянуто судові рішення в апеляційному порядку у **2** справах. З них в **1** справі судові рішення залишено без змін і в **1** – скасовано із закриттям провадження в справі.

Як уже було зазначено, у 2023 році до Великої Палати Верховного Суду надійшло **15** справ за касаційними скаргами проти 17 одиниць у 2022 році, з яких **3** справи з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та публічної житлової політики (5 – у 2022 році), **2** – з відносин публічної служби (3 – у 2022 році), **1** – із приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

вимог податкового законодавства (2 – у 2022 році), 2 – із приводу реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики (1 – у 2022 році), 2 – щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (1 – у 2022 році), 1 – щодо забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України, 1 – із приводу реалізації державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту, 1 – щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав і 2 справи інших категорій.

З урахуванням нерозглянутих справ за касаційними скаргами на початок звітнього періоду на розгляді перебувало **23** справи (27 у 2022 році). З них **9** справ повернуто до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду проти 11 справ у 2022 році та розглянуто **10** справ проти 7 справ у 2022 році.

Станом на 1 січня 2024 року **4** адміністративних справи не розглянуто проти 9 справ у 2022 році.

Як уже було зазначено, упродовж звітнього періоду Велика Палата Верховного Суду розглянула **10** справ. З них в **1** справі судове рішення залишено без змін, у **6** справах судові рішення скасовано, у **2** справах судові рішення змінено та в **1** справі ухвалено інше рішення. У 2022 році у **2** справах судові рішення залишено без змін, у **3** – скасовано та в **1** справі судове рішення змінено. За наслідками скасування судових рішень **3** справи направлено на новий розгляд до суду першої або апеляційної інстанції, в **1** справі ухвалено нове судове рішення та в **2** справах судові рішення скасовано із закриттям провадження у справі.

У 2023 році на розгляд Великої Палати Верховного Суду перебувало **8** скарг на рішення Вищої ради правосуддя, ухвалені за результатами розгляду скарг на рішення її Дисциплінарної Палати (13 – у 2022 році).

У досліджуваному періоді **2** скарги розглянуто по суті. У 2022 році розглянуто 11 скарг, із них 5 скарг задоволено.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **6** скарг проти 2 одиниць станом на 1 січня 2023 року.

У 2023 році до Великої Палати Верховного Суду надійшло **77** заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами (57 – у 2022 році), з яких **20** заяв становлять заяви адміністративного судочинства проти 8 таких заяв у 2022 році.

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітнього періоду, на розгляді Великої Палати Верховного Суду перебувало **87** заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами проти 72 таких

Аналіз стану здійснення правосуддя адміністративними судами у 2023 році

документів у 2022 році. З них **24** одиниці становлять заяви адміністративного судочинства проти 14 одиниць у 2022 році.

Упродовж 2023 року в порядку адміністративного судочинства судді Великої Палати Верховного Суду розглянули **19** заяв проти 10 одиниць у 2022 році. За результатами розгляду **7** заяв повернуто, щодо **3** заяв відмовлено у відкритті провадження, в **1** справі провадження закрито та **5** справ розглянуто по суті. У 2022 році за результатами розгляду 1 заяву повернуто, щодо 5 заяв відмовлено у відкритті провадження, у 2 справах провадження закрито та по суті розглянуто 2 справи.

Станом на 1 січня 2024 року не розглянуто **5** заяв проти 4 одиниць станом на 1 січня 2023 року.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua